

Sygn. akt: III U 1427/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 grudnia 2013 r.

Sąd Okręgowy w Ostrołęce III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Grażyna Załęska-Bartkowiak
Protokolant:	sekretarz sądowy Emilia Kowalczyk

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 3 grudnia 2013 r. w O.

sprawy z odwołania J. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w P.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania J. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w P.

z dnia 18.07.2013r. znak (...)

i z dnia 28.08.2013r. znak (...)

orzeka:

oddala odwołania.

Sygn. akt III U 1427/13

UZASADNIENIE

Decyzjami z dnia 18.07.2013r. oraz z dnia 28.08.2013r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. odmówił J. P. prawa do emerytury.

J. P. wniósł odwołanie od tych decyzji. Wniósł o uwzględnienie, że dodatkowo grał na trąbce w okresie odbywania służby wojskowej i zaliczenie tego okresu do ogólnego stażu pracy. Nadto wniósł o opłacenie składek za okres od dnia 01.09.1998r. do dnia 31.12.1998r., gdyż nie są one jeszcze przedawnione. Należy zatem wnosić, że odwołujący pragnie również, aby ten okres także został mu zaliczony do stażu ubezpieczeniowego.

Podniósł, że ZUS błędnie interpretuje przepisy, albowiem okres działalności artystycznej nie musi być wykazy do dnia 01.01.1999r., lecz do dnia 31.12.2008r. Wskazał, że działalność artystyczna może być wykonywana na każdym instrumencie, a więc również na gitarze, a nie tylko na trąbce.

W odpowiedzi na odwołania organ rentowy wniósł o ich oddalenie. Wskazał, że J. P. nie spełnia przesłanek do uzyskania prawa do emerytury w oparciu o art.184 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z FUS, gdyż na dzień 01.01.1999r. nie zgromadził 15 lat pracy artystycznej.

Na mocy art.219 kpc Sąd połączył sprawy z obu odwołań do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny :

J. P. był zgłoszony do ubezpieczenia społecznego z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej jako artysta w następujących okresach: 01.12.1976r. - 31.05.1978r., 01.02.1980r. - 28.02.1991r., 01.10.1992r. - 28.02.1993r., 01.05.1993r. - 31.10.1993r., 01.07.1994r. - 31.10.1994r., 18.03.1995r. - 08.11.1995r., 10.11.1996r. - 06.06.1997r., 13.08.1997r. - 08.10.1997r. i 04.05.1998r. - 05.06.1998r.

J. P. uzyskał decyzję Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 28.07.2009r., w której Minister ustalił, że J. P. od dnia 03.11.1975r. do dnia 15.01.1984r. wykonywał działalność artystyczną jako muzyk trębacz i gitarzysta, a od 15.02.1984r. rozpoczął działalność artystyczną jako muzyk trębacz.

Dnia 28.10.2008r. J. P. złożył wniosek o emeryturę. ZUS decyzją z dnia 31.08.2009r. odmówił mu tego prawa. J. P. odwołał się od tej decyzji. Wnosił o ustalenie, że w okresie od dnia 01.09.1998r. do dnia 31.12.1999r. wykonywał pracę trębacza. Sprawa toczyła się przed Sądem Okręgowym w Ostrołęce pod sygn. akt IIIU 898/09. Wyrokiem z dnia 25.05.2010r. Sąd oddalił odwołanie. Uznał bowiem, że J. P. nie spełnia przesłanek z art.33 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz.U. z 2009r., Nr 153, poz.1227) w zw. z §12 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 z późn. zm.). Sąd uznał w tej sprawie, że wiążące są dla niego ustalenia wynikające z decyzji z dnia 28.07.2009r. Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, z której wynikało, że J. P. wykonywał działalność artystyczną jako muzyk trębacz od dnia 15.02.1984r., a jedynie praca trębacza uprawniała go do tej emerytury. Z decyzji wynikało, że J. P. wykonywał pracę trębacza przez 9 lat, 9 miesięcy i 4 dni. Sąd oddalił odwołanie J. P., bo uznał, że nie wykazał on 15 lat pracy trębacza. Bowiem nawet uznanie spornego okresu od dnia 01.09.1998r. do dnia 31.12.1999r., nie dałoby 15 lat, dlatego Sąd nie badał, czy J. P. w okresie od dnia 01.09.1998r. do dnia 31.12.1999r. wykonywał pracę trębacza.

Następnie J. P. uzyskał decyzję z dnia 11.04.2011r. Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, którą uchylono decyzję z dnia 28.07.2009r. i ustalono, że od dnia 03.11.1975r. do dnia 30.11.1976r. J. P. wykonywał działalność artystyczną jako muzyk trębacz i gitarzysta, od dnia 01.12.1976r. do dnia 30.04.1977r. był muzykiem trębaczem, od dnia 01.05.1977r. do dnia 01.08.1977r. ponownie był muzykiem trębaczem i gitarzystą, od dnia 02.08.1977r. do dnia 01.05.1978r. był trębaczem, od dnia 02.05.1978r. do dnia 02.02.1980r. był muzykiem trębaczem i gitarzystą, od dnia 03.02.1980r. do dnia 27.08.1980r. był trębaczem, od dnia 28.08.1980r. do dnia 31.08.1980r. był trębaczem i gitarzystą, od dnia 01.09.1980r. do dnia 30.11.1982r. był trębaczem, od dnia 01.12.1982r. do dnia 14.02.1984r. prowadził działalność artystyczną jako gitarzysta.

Następnie amputowano mu palec i kontynuował działalność artystyczną jedynie jako trębacz od dnia 15.02.1984r.

Dnia 18.04.2011r. J. P. złożył ponowny wniosek o emeryturę w oparciu o art.33 w/w ustawy. W oparciu o decyzję Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 11.04.2011r. ZUS ustalił, że J. P. wykonywał działalność artystyczną jako muzyk trębacz przez 13 lat, 8 miesięcy i 29 dni i dlatego odmówił mu prawa do tego świadczenia. J. P. odwołał się od tej decyzji i sprawa była rozpoznawana przez Sąd Okręgowy w Ostrołęce pod sygn. akt IIIU 617/11. W przedmiotowej sprawie także sporne było to, czy J. P. był trębaczem w okresie od dnia 01.09.1998r. do dnia 31.12.1999r. Wyrokiem z dnia 22.11.2012r. Sąd oddalił odwołanie J. P..

Ponadto w Sądzie Okręgowym w Ostrołęce toczyła się pod sygn. akt IIIU 554/11 sprawa z odwołania J. P. przeciwko ZUS o ustalenie podleganiu ubezpieczeniu społecznemu i zapłatę składek. Sprawa ta dotyczyła kwestii, czy J. P. może opłacić składki na zaopatrzenie emerytalne twórców za okres od dnia 01.09.1998r. do dnia 31.12.1998r. oraz

na ubezpieczenie emerytalne, rentowe i wypadkowe jako osoba wykonująca pozarolniczą działalność artystyczną jako trębacz w okresie od dnia 01.01.1999r. do dnia 31.12.1999r. Sąd Apelacyjny w Białymstoku wskazał, że nie nastąpiło przedawnienie składek za w/w okres. Przy czym sporną okolicznością było także to, czy J. P. w w/w okresie prowadził działalność artystyczną. Sąd Apelacyjny wskazał bowiem, że organ rentowy i Sąd związani są jedynie datą początkową rozpoczęcia prowadzenia działalności artystycznej, która zawarta jest w decyzji Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Nie są natomiast związani datą końcową, a kwestia przerw w prowadzeniu działalności artystycznej może być przedmiotem rozstrzygnięcia organu rentowego i Sądu. W sprawie IIIU 554/11 Sąd ustalił, że w okresie od dnia 01.09.1998r. do dnia 31.12.1999r. J. P. nie prowadził działalności artystycznej. Może zatem opłacić składki za ten okres, gdyż nie uległy one przedawnieniu, lecz nie wzbogaci to jego stażu ubezpieczeniowego jako działalności artystycznej. Wyrok ten uprawomocnił się.

Aktualnie J. P. kolejny raz złożył wniosek o emeryturę i zaskarżonymi decyzjami ZUS odmówił mu tego prawa, wskazując, że nie spełnił przesłanek z art.184 w/w ustawy, gdyż na dzień 01.01.1999r. nie zgromadził on 15 lat działalności artystycznej.

Sąd zważył, co następuje:

J. P. urodził się dnia (...) Nie uzyskał prawa do emerytury w oparciu o **art. 46** w zw. z **art. 33** ustawy o **emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń** (tekst jedn. Dz.U. z 2009r., Nr 153, poz.1227 ze zm.) w zw. z **§12** rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. **w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze** (Dz. U. Nr 8, poz. 43 z późn. zm.).

Aktualnie jego prawo do emerytury może być rozpatrywane jedynie w kontekście spełnienia warunków z **art.184** w/w ustawy w zw. z **§12** w/w rozporządzenia.

Zgodnie z tymi przepisami urodzonemu po 31.12.1948r. pracownikowi wykonującemu działalność twórczą lub artystyczną w rozumieniu przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym twórców i ich rodzin, jeśli jest muzykiem grającym na instrumentach dętych, przysługuje prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki, jeżeli:

- osiągnął wiek emerytalny wynoszący 50 lat dla mężczyzn,
- nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego lub złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w OFE, za pośrednictwem Zakładu na dochody budżetu państwa,
- w dniu 01.01.1999r. udowodnił 25-letni okres składkowy i nieskładkowy, w tym co najmniej 15 lat działalności artystycznej.

Spór w niniejszej sprawie sprowadzał się zatem do okoliczności, czy odwołujący zgromadził na dzień 01.01.1999r. 15 lat działalności artystycznej uprawniającej do przejścia na emeryturę w obniżonym wieku.

§12 w/w rozporządzenia określa, że zasady w nim opisane stosuje się jedynie do pracowników wykonujących działalność twórczą lub artystyczną w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27.09.1973r. o zaopatrzeniu emerytalnym twórców i ich rodzin (Dz.U. z 1983r., Nr 31, poz.145 ze zm.). Definicję twórcy i artysty zawierał art.1 ust.2 tej ustawy. Jednakże z dniem 01.01.1999r. przepis ten utracił moc na podstawie art.122 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn. Dz.U. z 2009r., nr 205, poz.1585). Od tej daty definicję twórcy i artysty zawiera **art.8 ust.8** ustawy z dnia 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych.

Zgodnie z tym przepisem - za artystę uważa się osobę wykonującą zarobkowo działalność artystyczną w dziedzinie sztuki aktorskiej i estradowej, reżyserii teatralnej i estradowej, sztuki tanecznej i cyrkowej oraz w dziedzinie dyrygentury, wokalistyki, instrumentalistyki, kostiumografii, scenografii, a także w dziedzinie produkcji audiowizualnej reżyserów, scenarzystów, operatorów obrazu i dźwięku, montażyistów i kaskaderów. Przy czym w myśl **ustępu 9** tegoż przepisu - uznanie działalności za twórczą lub artystyczną i ustalenie daty jej rozpoczęcia następuje

w formie decyzji Komisji do Spraw Zaopatrzenia Emerytalnego Twórców, działającej przy ministrze właściwym do spraw kultury.

Z brzmienia tego przepisu jednoznacznie wynika, że osoba ubiegająca się o przywilej skorzystania z wcześniejszej emerytury w oparciu o ustalenie, że jest artystą – winna uprzednio uzyskać decyzję Komisji do Spraw Zaopatrzenia Emerytalnego Twórców, z której będzie wynikało, czy jest artystą i od kiedy. Dopiero na podstawie tej decyzji ZUS ustala, czy dana osoba spełnia warunki do uzyskania prawa do emerytury.

J. P. uzyskał ostateczną decyzję Komisji do Spraw Zaopatrzenia Emerytalnego Twórców przy Ministrze Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 11.04.2011r., którą uchylono decyzję z dnia 28.07.2009r. i ustalono, że od dnia 03.11.1975r. do dnia 30.11.1976r. J. P. wykonywał działalność artystyczną jako muzyk trębacz i gitarzysta, od dnia 01.12.1976r. do dnia 30.04.1977r. był muzykiem trębaczem, od dnia 01.05.1977r. do dnia 01.08.1977r. ponownie był muzykiem trębaczem i gitarzystą, od dnia 02.08.1977r. do dnia 01.05.1978r. był trębaczem, od dnia 02.05.1978r. do dnia 02.02.1980r. był muzykiem trębaczem i gitarzystą, od dnia 03.02.1980r. do dnia 27.08.1980r. był trębaczem, od dnia 28.08.1980r. do dnia 31.08.1980r. był trębaczem i gitarzystą, od dnia 01.09.1980r. do dnia 30.11.1982r. był trębaczem, od dnia 01.12.1982r. do dnia 14.02.1984r. prowadził działalność artystyczną jako gitarzysta.

Następnie amputowano mu palec i kontynuował działalność artystyczną jedynie jako trębacz od dnia 15.02.1984r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku w sprawie IIIAUa 415/11 wskazał, że organ rentowy i Sąd związani są jedynie datą początkową rozpoczęcia prowadzenia działalności artystycznej, która zawarta jest w decyzji Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Nie są natomiast związani datą końcową, a kwestia przerw w prowadzeniu działalności artystycznej może być przedmiotem rozstrzygnięcia organu rentowego i Sądu.

Przekładając to na grunt niniejszej sprawy – Sąd związany jest decyzją Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 11.04.2011r. w zakresie, w jakim decyzja ta ustala, iż J. P. przed dniem 03.11.1975r. nie prowadził działalności artystycznej. Tymczasem odwołujący w przedmiotowej sprawie wniósł o zaliczenie dodatkowo jako okresu działalności artystycznej okresu wcześniejszego tj. odbywania zasadniczej służby wojskowej od dnia 25.10.1973r. do dnia 10.07.1975r., gdzie był orkiestrantem i grał na trąbce, gitarze i czynelach (k.4 a.s.). Mając na uwadze stanowisko Sądu Apelacyjnego oraz treść art.8 ust.9 ustawy systemowej – nie ma podstaw do ustalania w niniejszym postępowaniu, czy odwołujący w tym okresie prowadził działalność artystyczną, albowiem Sąd związany jest treścią decyzji Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 11.04.2011r., z której wynika, że w tym okresie działalność nie była wykonywana. Ponadto – niezależnie od powyższego ustalenia, nadmienić należy, że w w/w rozporządzeniu w §12 mowa jest o „pracowniku” wykonującym działalność artystyczną. W przypadku artystów i specyfiki umów z nimi zawieranych – bierze się także pod uwagę okresy, w których zawierano z artystą umowy cywilno-prawne na wykonywanie działalności artystycznej. Jednakże odbywanie zasadniczej służby wojskowej i granie w jej trakcie w orkiestrze – nie spełnia wymogów §12 w/w rozporządzenia.

W niniejszym postępowaniu Sąd nie analizował także, czy J. P. prowadził działalność artystyczną w okresie od dnia 01.09.1998r. do dnia 31.12.1998r. Okoliczność ta była bowiem przedmiotem analizy Sądu w sprawie IIIU 554/11. W sprawie tej Sąd po zgromadzeniu dokumentów dotyczących działalności artystycznej J. P. znajdujących się w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz po pozyskaniu dostępnych dokumentów z (...), ustalił, że w tym okresie działalność artystyczna nie była prowadzona. W przedmiotowym postępowaniu Sąd związany jest na mocy art.365§1 kpc wyrokiem, który zapadł w sprawie IIIU 554/11.

Wobec powyższego w niniejszym postępowaniu wiążące było ustalenie, że J. P. prowadził działalność artystyczną jako trębacz przez okres 13 lat, 8 miesięcy i 29 dni. Nie ma racji odwołujący, twierdząc, że każda praca artystyczna uprawnia go do uzyskania prawa do wcześniejszej emerytury. §12 w/w rozporządzenia nie wiąże przywileju w postaci możliwości przejścia na emeryturę w obniżonym wieku jedynie z pracą muzyka grającego na gitarze (czyli instrumencie szarpanym).

Zgodnie z treścią **§ 2 ust. 1** powołanego rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy, czyli w tym przypadku jako trębacz.

Nie ma także racji odwołujący, wskazując w odwołaniu, że jego okres działalności artystycznej winien być liczony do dnia 31.12.2008r. Do tej daty liczyło się okres działalności artystycznej, gdy odwołujący ubiegał się o emeryturę w oparciu o art.33 w zw. z art.46 w/w ustawy. Jednakże Sąd Okręgowy w Ostrołęce w sprawach IIIU 898/09 oraz IIIU 617/11 wypowiedział się, że J. P. nie spełnił przesłanek do uzyskania emerytury na tej podstawie. Aktualnie Sąd na mocy art.365§1 kpc jest związany tymi wyrokami. Natomiast ubiegając się o prawo do emerytury w oparciu o art.184 w/w ustawy – odwołujący musi wykazać 15 lat pracy artystycznej na dzień 01.01.1999r., gdyż wynika to z brzmienia tego przepisu.

Mając to wszystko na uwadze, Sąd uznał, że J. P. nie zgromadził 15 lat działalności artystycznej jako trębacz na dzień 01.01.1999r. Brak jest zatem podstaw do przyznania mu prawa do emerytury w oparciu o art.184 w/w ustawy.

Jedynie na marginesie podnieść należy, że choć J. P. w odwołaniu wskazywał, że wnosi o zaliczenie do ogólnego stażu pracy okresu, gdy grał w orkiestrze podczas odbywania zasadniczej służby wojskowej, to Sąd uznał, że odwołujący pragnie, by okres ten zaliczono mu do pracy artystycznej. Wskazać bowiem należy, że ZUS zaliczył odwołującemu okres odbywania zasadniczej służby wojskowej do ogólnego stażu pracy. Odwołujący na dzień 01.01.1999r. legitymuje się wymaganym przez art.184 w/w ustawy 25-letnim okresem ogólnym stażu ubezpieczeniowego, zatem w tej materii nie musi już niczego wykazywać. Analogicznie Sąd potraktował oświadczenie odwołującego złożone w odwołaniu, że pragnie zapłacić składki za okres od dnia 01.09.1998r. do dnia 31.12.1998r. Sąd uznał, że poprzez opłacenie tych składek odwołujący pragnie wzbogacić swój staż ubezpieczeniowy. Jednakże – jak zostało to już podniesione powyżej – opłacenie składek za ten okres wzbogaciłoby jedynie ogólny staż pracy, bowiem w sprawie IIIU 554/11 Sąd ustalił, że w tym okresie odwołujący nie prowadził działalności artystycznej.

Z tych względów Sąd Okręgowy oddalił odwołanie na mocy **art.477¹⁴§1 kpc**.